

Nagy Koppány Zsolt

Amelyben Ekler Ágostra – emlékezünk –

– regényrészlet –

Aki emlékezik: Jackson Ockpoll (művésznev) (35) – Ekler Ágost barátja, iskolatársa, giccsképfestő-kollegája. Szomorkás ember, savanyú hang. Művészi karrierje nincs, alkoholista. Sokat panaszkodik, (szinte túl) nagy tisztelője Ágostnak.

Delíriumközeli állapotban kelt levele, amelyet Ekler Ágostnak írt, poszt humor és post mortem, de véletlenül (a beálló delírium miatt) nekünk postázott

(Állókép: végül elkészült „A csoki illata, mint a boldogság” című festmény)

Drága Barátom, Ágost!

Mióta elmentél, nem vagy közöttünk. Sokat gondolunk rád, és az egész család is. Emlegetünk gyakran, és bizony megint eszembe jutottál. Olyan egyedül vagyok, kedves barátom, mint Leonardo da Vinci a művészettörténetben. Csak nem annyira tehetségesen.

De most minden megváltozik! Képzeld, nagy művön dolgozom. Persze, nem azon, amely mellől felállva tollat ragadtam, nem! Az a *Jamaicai hörcsögszörmekabát* című csendélet, neked szerencsére még nem kellett ezt festened. Ma volt itt Ádám, együtt találtuk ki. Mióta egyedül maradtam, egyszerre huszonnégy vásznat kell festenem, csodálkozva kérdezhetnéd is, hogy akkor miként marad időm megalkotni a nagy művet, igen. De nem kérdezed, ó, Ágost, mert a halál szele elragadott.

Én viszont mégis válaszolok, mert jó barátok szavak nélkül is értik egymást.

Emlékszel, hogy amikor Ádámhoz megyünk a pénzért vagy a rendelésekért, elhaladunk a csokigyár mellett? Nos, képzeld el, hogy az elmúlt három hónapban valahányszor arra jártam, mindig kaptam ott egy pofont. Most meghökkentél, mi? Hát úgy történt, kérlek alássan, hogy éppen Ádámhoz igyekeztem, fejemben *A hó betéríti a mezőt* című kép ötletével (azt akartam, hogy betegyűk a katalógusba, mert a népek szeretnék, és könnyű volna megfesteni is). A sarkon elég nagy lendülettel fordultam be, és belefutottam Détébe, aki, esküszöm neked, úgy állt ott, mintha arra várt volna, hogy valaki beléfusson. Mire annyit mondtam volna, hogy bocsánat, meg is kaptam a pofont. Szóhoz sem jutottam megdöbbenésemben: nem volt olyan nagy pofon, felülről súrolta az elviselhetőség határát, de rendkívül megalázó volt. Valamit dadogtam, és továbbmentem, mert – mint talán emlékszel – a fickó kaliberre eléggé Tata-szerű.

Mivel az új katalógust raktuk össze, szinte minden nap át kellett mennem Ádihoz, így egy nappal később megint befordultam a sarkon, persze jóval óvatosabban, és legnagyobb rémületemre Dété újra ott volt. Összeszedtem magam, talán csak nem lesz baj, gondoltam, és határozott léptekkel megpróbáltam elhaladni mellette. De amint odaértem, kinyújtotta a karját, elkapott, és egy közepes erősségű, határozott pofont helyezett fel az arcomra. Értetlenkedni kezdtem, és kérdeztem, hogy mi baja, mit ártottam én neki, mi a faszt akar, de ő csak nézett maga elé némán, mint egy tők.

Következő nap nagy ravaszul másik úton mentem, és elégedetten kuncogva léptem be Ádámék kapuján, amikor a házból kijött Dété, és mire annyit mondtam volna, Jó napot, mellettem való elmentében megpofozott. Örjöngeni kezdtem, és vissza akartam ütni, de könnyedén megfogta a csuklómat, megszorította, és én lefolytam a földre, mint geci koromban. Negyedik nap nem mentem el Ádámhoz, hanem felhívtam, hogy ő jöjjön át hozzánk. Óvatosan nyitottam ki az ajtót, de szerencsére egyedül volt,

és aggódva kérdezte, mi bajom, és miért nézegetek a háta mögé. Mondtam, hogy semmi baj, nem piros az arcom, azt mondta, nem, ettől megnyugodtam.

Miután távozott, dolgozni kezdtem, és csak késő este vettem észre, hogy elfogyott a cigarettám. Tudod, hogy nem tudok elaludni, ha az esti pohár mellé nem szívok el legalább egy szálat, úgyhogy a sűrgető kényszernek engedve felöltöztem és leszaladtam a sarokra. Mondom a boltosnak, hogy a szokásos cigimet kérem, azt mondja, oké, hozza, mert még a raktárban van, aznap kapott árut, fel kell bontania a kartont. Bemegy a pult mögötti ajtón, és alig telik el egy perc, kilép Dété a kifejezéstelen tekintetével, és mire hátrébb lépnék, lekever egy pofont, majd visszamegy a raktárba. Nem látta ezt az alakot, kérdem a boltost, melyiket, kérdez vissza, hát amelyik most ment be, mondom, aha, rögtön levágja, mekkora tréfa, dehogynem, mind a kettőt, válaszolja. Hazafelé rágyújtottam, és kellemes érzés öntött el, amiért immár bizonyos, hogy másnap reggelig nincs pofon, nyugodtan sétálhatok hazáig. Jobban esett a cigi, a pia meg a vacsora is, este dugtunk, Rózsika talált valami új pozitúrát, és fantasztikus volt.

Másnap, mikor Ádámhoz indultam, magamhoz vettem a konyhakést és elhatároztam, hogy amint meglátom Détét, hasba szúrom. Mikor befordultam, rögtön észrevettem, hogy vár rám: megiramodtam hát, és a levegőből csaptam le rá – odaböktem rendesen, ahogy kell. De persze nem vagyok egy Brad Pitt, lecsúszott róla a penge, és mielőtt újra szúrni tudtam volna, már meg is kaptam a pofont. Döfködni kezdtem, de a fejemtől fogva eltartott magától, majd mikor elfáradtam, elengedett, én meg felmentem Ádámhoz.

Azóta minden nap megkaptam a pofonomat, és bátran mondhatom: megszoktam. Hidd el, két hét után már egyáltalán nem fáj, és egy hónap múlva a megaláztatást sem éreztem, pedig valóságos nézőközönségünk lett időközben. Amikor jönni látnak, kiabálnak egymásnak, összecsdülnek, és végignézik, amint odalépek és kérem a pofonomat. Nem is gondoltam, hogy lehet így élni, de lehet. Nem fáj, és te is tudod, hogy akármit meg lehet szokni.

Így ment ez egészen a mai napig. De képzeld! Ma nem volt ott! El sem merem hinni, remélem, elütötte valami kocsi, mint téged. Ne tudd meg: olyan boldog voltam, hogy fel-alá rohangáltam a kerítés mentén. És akkor vettem észre (eddig hogy nem vettem észre? Nem tudom), milyen kellemes csokiillat van a környéken.

De drága barátom: csalóka dolog ám ez az illat! Csak először jó, amikor nem készülsz rá, és hirtelen megérzed. Mire fellelkesülsz, hogy milyen finom, az orrod már meg is szokta, és többé nem érzed. Ilyenkor nincs más mit tenni, arrébb kell sétálni, füvet vagy kutyaszart szagolgatni, majd miután szaglószerved betelt ezeknek az illatával, gyanútlanul fütörészve megint a gyárkerítés felé sétálni. Az a pillanat, öreg barátom, amikor újra megérzed az illatot, fenséges. Azért érdemes élni, mondom én, aki mindig halni akarok. De mire azt mondanád magadnak, hogy na, most jól belakmározom belőle (ez körülbelül három-négy szippantás), az orrod újfent megszokja, és megint nem érzel semmit. Ott vagy benne, mégsem érzed. Arrébb sétálsz hát, kutyaszar vagy fű, aztán három szippantás erejéig ismét tied a világ. Ha Dété ma is ott lett volna, sosem veszem ezt észre. Ha egyszer sem lett volna ott eddig, valószínűleg akkor sem. De észrevettem, és alig várom a holnapot, hogy újra Ádámhoz mehessek.

Ó, micsoda orgia lesz három lélegzetvétel erejéig!

Hát ezt akarom megfesteni, drága barátom... És ha nem sikerül, abbahagyom az egészet, megkövetem az asszonyt, és életbe léptetem a b-tervet. Még eléldegélek itt, és sokat gondolok majd rád. Ne bánd, hogy elenyésztél, öreg cimborám, mert semmit sem vésztettél. Látod, ilyen kevéssel is beéri már az itt maradott ember. Emlékszel, hányszor végiggondoltuk, milyen kívánságaink lennének, ha lehetnének? Emlékezz. Lukianos segít:

„...Ha már rajtam a sor, elmondom, mit kívánok: nekem nem kellene sem arany, sem kincs, sem vékaszámra mért pénz, sem királyság, sem háború, sem az uralkodás gondja és rettegése, mert mindez csupa bizonytalanság, s több benne az ürm, mint az öröm.

Én azt kívánom, hogy találkozzam Hermesszel, s az ajándékozzon nekem különféle gyűrűket, úgyhogy mindegyiknek más-más ereje legyen: az egyiknek az, hogy mindig erős és testileg egészséges

legyek, valamint sebezhetetlen és mentes minden fájdalomtól; a másoknak az, hogy ha az ujjamra húzom, láthatatlanná váljak (olyan legyen, mint Gyges gyűrűje volt); a harmadiknak az, hogy felérjek tízezer férfi erejével, és egymagam könnyedén felemeljek akkora terhet, amekkorát ez a tízezer ember is csak kínos-keservesen tudna megmozdítani; más gyűrűt kívánok arra a célra, hogy felrepülhessek a földről; aztán olyan gyűrűt kívánnék, amely kétféle hatalmat ad nekem: egyrészt, hogy akárkit elaltassak, másrészt, hogy minden ajtó kinyíljon, amint hozzálépek, engedjen a zára, csattanjon vissza a retesze. És végül legyen olyan gyűrűm – és nekem ez a legkívánatosabb –, amelynek akkora az ereje, hogy ha az ujjamra húzom, szép fiúk, szép leányok, egész népek belém szeressenek; ne legyen a világon senki, aki ne szeretne, ne epedne értem, ne beszélne szüntelenül rólam; úgyhogy sok-sok lány öngyilkosságot követne el kibírhatatlan szerelme miatt, az ifjak őrzöngénének értem, és akire csak ránézek, olvadozna a gyönyörűségtől; akit pedig nem méltatok pillantásomra, belehalna bánatába, egyszóval Hyakintos, Hylas és Phaon elbújhatna mellettem.

Mindezt persze nem rövid időre kívánnám, és nem is az emberi élet szokásos tartamára, hanem ezer évig kívánnék élni, úgyhogy újra meg újra megfiatalodom, s tizenhét évenként levedlem a koromat, mint a kígyó a bőrét.

Ha ezt megkaptam, megkaptam mindent; mert mindenkinek mindene az enyém lesz: hiszen megnyithatok minden ajtót, elaltathatom az öröket, és láthatatlanul bejuthatok mindenhová. Ha például Indiában vagy a hyperboreusok földjén akad valami ritka látnivaló, vagy drága kincs, vagy ínycsiklandozó étel és ital, én bizony nem hozatom ide azokat, hanem magam repülök oda, és kiélvezem az egészet, amíg csak torkig nem teltem mindennel. Ugyan ki látott már griffmadarat avagy földi fénikszmadarat? Én ezeket is meglátom majd, és magam megismerem a Nílus forrását és a föld lakatlan vidékeit; meggyőződöm róla, vannak-e ellenlábások, akik a föld déli felét lakják. Továbbá – mivel a tűz sem árthat testemnek – könnyűszerrel megismerhetem a csillagzatok, a Hold és a Nap minéműségét, és – ami mindennél nagyobb gyönyörűség – még aznap hírül vihetem Babylonba, hogy ki győzött Olympiában; és ha úgy adódik, Syriában reggelizem, és Itáliában ebédelek. És ha van ellenségem, bosszút állhatok rajta, mert láthatatlanul követ vágok a fejébe, úgyhogy a koponyája megreped, viszont barátaimmal jót teszek, mert álmukban aranyesőt bocsátok rájuk. Ha pimasz emberre akadnék vagy zsarnokra, vagy dúsgazdag gonosztevőre, bizony felvinném tizenkétezer lábnyi magasba, s lehajítanám a sziklákra. A szeretőimmel akadálytalanul érintkezhetném, hiszen láthatatlanul bejuthatnék hozzájuk, s mindenki mást elaltatnék, csak őket nem. S milyen pompás lehet a magasban lebegni, s onnan, ahová nem érnek el a nyilak s a lándzsák, végignézni, hogyan csatáznak egymással az emberek! Ha úgy tetszik nekem, esetleg a vesztes fél pártjára állok, elaltatom a győzteseket, a megfutamodott sereget visszafordítom, és neki adom a győzelmet. Egyáltalán szórakoztató játéknak veszem az emberi életet; minden az én tulajdonom lesz, és mindenki istennek fog tekinteni. Ez az elképzelhető legnagyobb boldogság: nem semmisülhet meg, nem veszélyeztetheti semmiféle áskálódás sem, hiszen a hosszú élet és egészség egyszer s mindenkorra biztosítja azt.”

Így indultunk, drága barátom, ilyen akarattal és vágyakkal, mint minden fiatalember: de végül beérjük három szippantással.

Amúgy minden a régi. Nejed él, jól van, csendben javítgat. Gyakran átjárok hozzá, ne félj, gondját viselem. Ádám virul, a bolt megy. Én festek. Kívánj nekem sok erőt, és nyugodj békében.

Ölel öreg és keserű barátod: Jóska